

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 15 stycznia 2025 r.

WK-IV.431.1.32.2024

Pan

Tomasz Sobieraj

Wójt Gminy Gzy

Urząd Gminy Gzy

Gzy 9

06-126 Gzy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Anna Kołakowska i Agnieszka Załęska – starsi inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 1 do 18 października 2024 r. kontrolę problemową w Gminie Gzy z siedzibą Urzędu Gminy Gzy pod adresem Gzy 9, 06-126 Gzy.

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r., z uwzględnieniem zdarzeń wcześniejszych i późniejszych mających wpływ na realizowane zadanie.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 30 grudnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) – dalej ustawa o finansach publicznych.

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

W okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Gzy pełnił Pan Cezary Andrzej Wojciechowski, wybrany na stanowisko 4 listopada 2018 r.³, natomiast w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych funkcję Wójta Gminy Gzy pełnił Pan Tomasz Sobieraj wybrany w wyborach w dniu 21 kwietnia 2024 r.⁴.

[Akta kontroli: str.: 6-37]

Na podstawie art. 50 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej⁵ oraz zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych⁶ organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę.

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. dokonano następujących ustaleń:

I. W zakresie organizacji realizacji zadania:

Gmina Gzy jest z mocy prawa wspólnotą samorządową, której ustrój określa ustawa o samorządzie gminnym⁷ oraz Statut Gminy Gzy⁸, a jej obsługę na podstawie Regulaminu Organizacyjnego⁹ zapewnia Urząd Gminy Gzy (dalej Urząd Gminy)¹⁰.

³ Zaświadczenie o wyborze Wójta Gminy Gzy z 22 listopada 2018 r.

⁴ Zaświadczenie o wyborze Wójta Gminy Gzy z 7 maja 2024 r.

⁵ Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) – dalej ustawa o pomocy społecznej.

⁶ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 816 ze zm.) – dalej rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Od 1 maja 2023 r. obowiązuje Rozporządzenie z 16 lutego 2023 r. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2023 r. poz. 395).

⁷ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.).

⁸ Uchwała Nr X/68/2019 Rady Gminy Gzy z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Gzy.

⁹ Zarządzenie Nr 50/2019 Wójta Gminy Gzy z dnia 27 września 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Gzy zmienionego Zarządzeniami Wójta Gminy Gzy o nr: 52/2019 z 1 października 2019 r., 57/2019 z 7 listopada 2019 r., 46/2023 z 3 sierpnia 2023 r., 93/2023 z 18 grudnia 2023 r.

¹⁰ Z siedzibą w Gzach pod adresem Gzy 9 (06-126 Gzy).

W Gminie Gzy (dalej Gmina) **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r.** (dalej specjalistyczne usługi opiekuńcze/zadanie) realizowane były przez:

- Referat Planowania Budżetu i Finansów Urzędu Gminy w zakresie prowadzenia obsługi finansowo-księgowej GOPS, zgodnie z uchwałą Nr XX/99/2016 Rady Gminy Gzy z dnia 30 listopada 2016 r. w *sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowo-księgowej, administracyjnej i organizacyjnej dla jednostek organizacyjnych Gminy Gzy*¹¹.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach (dalej GOPS/Ośrodek)¹², będący jednostką organizacyjną Gminy¹³.

Podstawą funkcjonowania GOPS jest m.in. statut wprowadzony Uchwałą Nr V/17/2015 Rady Gminy Gzy z dnia 30 marca 2015 r. w *sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach* (dalej statut).

Organizację i zasady funkcjonowania GOPS określa *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach* wprowadzony Zarządzeniem Nr 7/2017 Kierownika GOPS z dnia 21 grudnia 2017 r.

W Urzędzie Gminy obowiązywały zasady (polityka) rachunkowości wprowadzone Zarządzeniem Nr 4/2020¹⁴ Wójta Gminy Gzy z dnia 28 stycznia 2020 r.¹⁵. Natomiast dokumentacja przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w jednostkach obsługiwanych w ramach wspólnej obsługi realizowanej przez Urząd Gminy została ustalona Zarządzeniem Nr 9/2022 Wójta Gminy Gzy z dnia 7 lutego 2022 r.¹⁶.

[Akta kontroli: str.: 66-123]

II. W zakresie szacowania środków na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych:

¹¹ W powyższej uchwale w § 1 skreślono pkt 3 dotyczący zapewnienia wspólnej obsługi finansowo-księgowej, administracyjnej i organizacyjnej dla Publicznego Gimnazjum w Gzach zgodnie z Uchwałą Nr XV/114/2020 Rady Gminy Gzy z dnia 28 lipca 2020 r.

¹² Z siedzibą w Gzach pod adresem Gzy 9 (06-126 Gzy).

¹³ Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy zawiera załącznik Nr 2 do Statutu Gminy.

¹⁴ Plan kont budżetu/organu/ z komentarzem zawiera załącznik nr 4 do powyższego zarządzenia

¹⁵ Zmiany do powyższego wprowadzono Zarządzeniem Nr 85/2022 Wójta Gminy Gzy z dnia 29 grudnia 2022 r.

¹⁶ Zasady (politykę) rachunkowości dla GOPS określa załącznik Nr 3 do ww. zarządzenia.

Wysokość środków dotacji na realizację kontrolowanego zadania została oszacowana na podstawie:

- **kwartalnych sprawozdań SUO** - zapotrzebowanie na środki¹⁷ (dalej sprawozdania SUO - zapotrzebowanie na środki),
- **zapotrzebowania na środki do końca 2023 r.**¹⁸.

Kwota zapotrzebowanych środków w 2023 r., jako kontynuacja realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych¹⁹ wyniosła ogółem: **18 260,00 zł**.

Powyższe dokumenty zostały przekazane przez GOPS do MUW w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej CAS).

Na podstawie przedłożonych w trakcie czynności kontrolnych dowodów źródłowych, dotyczących szacowania środków dotacji kontrolujący ustalili, że:

- **sprawozdania SUO - zapotrzebowanie na środki** zostały przekazane z zachowaniem terminu wymaganego przez MUW z wyjątkiem sprawozdania za I kwartał 2023 r., które przekazano trzy dni po wymaganym terminie,
- **zapotrzebowanie na środki do końca 2023 r.** zostało przekazane jeden dzień po wymaganym przez MUW terminie.

Ponadto GOPS w terminach wskazanych przez MUW sporządził i przekazał w CAS *Sprawozdania z wykonania wydatków poniesionych na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych w 2023 r.*

¹⁷ Wskazując jn.:

- zapotrzebowanie na I kwartał 2023 r. na kwotę 10 150,00 zł (przekazać w terminie do: 27 stycznia 2023 r., przekazano 30 stycznia 2023 r.) tj. 3 dni po wymaganym terminie,
- zapotrzebowanie na II kwartał 2023 r. na kwotę 9 400,00 zł (narastająco od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r.), środki otrzymane do 28 lutego 2023 r. w wysokości 5 000,00 zł (przekazać w terminie do: 29 marca 2023 r., przekazano 29 marca 2023 r.),
- zapotrzebowanie na III kwartał 2023 r. na kwotę 13 240,00 zł (narastająco od 1 stycznia do 30 września 2023 r.), środki otrzymane do 30 czerwca 2023 r. w wysokości 6 080,00 zł (przekazać w terminie do: 7 lipca 2023 r., przekazano 7 lipca 2023 r.),
- zapotrzebowanie na IV kwartał 2023 r. na kwotę 9 500,00 zł (narastająco od 1 stycznia do 30 września 2023 r.), środki otrzymane do 31 sierpnia 2023 r. w wysokości 8 500,00 zł (przekazać w terminie do: 20 września 2023 r., przekazano 20 września 2023 r.).

¹⁸ Na kwotę 18 260,00 zł (narastająco od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.), środki otrzymane do 31 października 2023 r. w wysokości 12 800,00 zł (przekazać w terminie do: 2 listopada 2023 r., przekazano 3 listopada 2023 r.).

¹⁹ Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika GOPS z 2 października 2024 r., w którym poinformował, iż (...) w związku z kontynuacją realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych Gmina Gzy nie składała odrębnych wniosków o przyznanie środków według wzorów zamieszczonych na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Mazowieckiego w Warszawie przy wytycznych do SUO stanowiących: załącznik nr 1 – w przypadku objęcia usługami dzieci, załącznik nr 2 – w przypadku objęcia usługami osób dorosłych.

Dane wykazane w powyższych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z dowodów źródłowych oraz ewidencji księgowej²⁰.

[Akta kontroli: str.: 124-147]

III. W zakresie planowania i wprowadzenia środków dotacji do budżetu Gminy:

Wydział Finansów i Budżetu MUW w Warszawie (dalej WFiB) pismem znak WF-I.3110.5.2022 z 24 października 2022 r. poinformował jednostki samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego, w tym Gminę Gzy o kwotach dotacji celowych przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023, w dziale 852 Pomoc społeczna, rozdziale 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (dalej rozdział 85228 klasyfikacji budżetowej²¹), § 2010 *Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* (dalej § 2010 klasyfikacji budżetowej) w kwocie 18 810,00 zł²².

Wojewoda Mazowiecki (dalej Wojewoda) decyzją Nr 1/2023UB z 1 marca 2023 r.²³ zatwierdził dla Gminy plan dotacji z budżetu państwa na 2023 r. w rozdziale 85228 klasyfikacji budżetowej w kwocie 18 810,00 zł.

W 2023 r. plan dotacji dla Gminy w powyższym rozdziale został zmieniony decyzją Wojewody nr 373/2023 z 15 listopada 2023 r.²⁴. Zmiana została wprowadzona do planu finansowego Gminy na podstawie Zarządzenia Nr 85/2023 Wójta Gminy Gzy z dnia 1 grudnia 2023 r. *w sprawie zmian uchwały budżetowej Gminy Gzy na rok 2023*.

Budżet Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. w rozdziale 85228 klasyfikacji budżetowej stanowił:

- plan dochodów w § 2010 klasyfikacji budżetowej na kwotę 18 260,00 zł;
- plan wydatków w § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe²⁵ na kwotę 18 260,00 zł.

²⁰ Dane w sprawozdaniu za okres: od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (przekazanym 17 stycznia 2024 r.) dotyczące kwoty dotacji otrzymanej /wykorzystanej/niewydatkowanej na realizację zadania w 2023 r. wykazane były zgodnie z pismem MUW z 8 stycznia 2024 r. o nr: WRPS-III.3112.4.3.2024, w którym wskazano, że (...) zwrot niewykorzystanej kwoty dokonany do końca grudnia 2023 r. powoduje pomniejszenie kwoty otrzymanej dotacji (...).

²¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.) – dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

²² Rada Gminy Gzy Uchwałą Budżetową Nr XXXVI/243/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r. wprowadziła planowaną kwotę do budżetu Gminy Gzy na 2023 r.

²³ Pismo WFiB MUW znak WF-I.3112.24.10.2023 z 1 marca 2023 r.

²⁴ Pismo WFiB MUW znak: WF-I.3112.17.103.2023 (zmniejszenie o kwotę 550,00 zł),

²⁵ Dalej § 4170 klasyfikacji budżetowej.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia do budżetu Gminy środków dotacji przeznaczonych na realizację kontrolowanego zadania. Ustalono, że przyznana dotacja oraz jej zmiany ujmowane były w planie dochodów i wydatków w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej, tym samym jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli: str.: 148-173]

IV. W zakresie realizacji zadania:

1. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych:

Kierownik GOPS²⁶ w 2023 r. przyznał pomoc (nieodpłatnie) w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania dla 2 osób²⁷ w zakresie:

➤ **wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego osoby dorosłej poprzez:**

- rehabilitację na okres od 10 stycznia do 31 grudnia 2023 r. w wymiarze 16 godzin miesięcznie na podstawie decyzji z 18 stycznia 2023 r. o nr xxxxxxxxxxxxxxxxx,

➤ **wspierania rozwoju dziecka poprzez:**

- usługi rehabilitacyjne (fizjoterapii) na okres od 16 maja do 31 grudnia 2023 r. w wymiarze 8 godzin miesięcznie na podstawie decyzji z 18 maja 2023 r. o nr xxxxxxxxxxxxxxxxx.

Na podstawie dowodów źródłowych przedłożonych w trakcie czynności kontrolnych kontrolujący ustalili, że wnioskodawca we wniosku *o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej*²⁸ w zakresie **wspierania rozwoju dziecka** wskazał, że (...) zgodnie z zaświadczeniem lekarskim dziecko (...) wymaga specjalistycznej opieki w ramach terapii fizjoterapeutycznej, neurologopedycznej i SI.

W związku z przyznaniem przez GOPS jedynie usług fizjoterapii w ilości 8 godzin miesięcznie

²⁶ Na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Gzy z 27 stycznia 2017 r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.

²⁷ Na podstawie złożonych wniosków wraz z zaświadczeniami lekarskimi. Kontrolującym przedłożono do wglądu oryginały zaświadczeń lekarskich wystawionych przez lekarzy specjalistów: psychiatrę, pediatrę i neurologa dziecięcego oraz **duplikat** zaświadczenia lekarskiego z dnia 16 grudnia 2022 r., wystawionego przez specjalistę pediatrii i neurologii dziecięcej. Wyjaśnienie Kierownika GOPS z 2 października 2024 r., dotyczące powyższego załączono do akt kontroli.

²⁸ Wniosek z 4 stycznia 2023 r.

wnioskodawca wniósł (za pośrednictwem GOPS)²⁹ do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ciechanowie (dalej SKO)³⁰ odwołanie od przedmiotowej decyzji, zarzucając (...) lekceważący stosunek względem zaświadczenia wydanego przez lekarza specjalistę odebranie ponad 20 godzin miesięcznie wsparcia specjalistów (...).

SKO po rozpatrzeniu ww. odwołania orzekło: - ***zaskarżoną decyzję uchylić w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Organowi I Instancji***³¹.

W związku z powyższym Kierownik GOPS decyzją z 28 sierpnia 2023 r. o nr xxxxxxxxxxxxxx przyznał w zakresie **wspierania rozwoju dziecka** jn.:

- usługi rehabilitacyjne (fizjoterapia) na okres od 16 sierpnia do 31 grudnia 2023 r. w wymiarze 8 godzin miesięcznie,
- usługi integracji sensoryczno-motorycznej (SI) na okres od 11 września do 31 grudnia 2023 r. w wymiarze 6 godzin miesięcznie,
- usługi logopedyczne (logopedia) na okres od 11 września do 31 grudnia 2023 r. w wymiarze 2 godziny we wrześniu i 4 godziny miesięcznie w okresie od października do grudnia 2023 r.

W przedmiotowych decyzjach wskazany był również koszt usługi za 1 godzinę, ustalony przez Kierownika GOPS dla każdej usługi indywidualnie³².

[Akta kontroli: str.: 174-227]

2. Kwalifikacje do wykonywania zawodu osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze:

W okresie objętym kontrolą specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez 4 osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: logopedy, pedagoga, fizjoterapeuty.

Na podstawie przedstawionych dowodów źródłowych kontrolerzy ustalili, że osoby realizujące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadały kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych określone w § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych³³.

²⁹ Wpływ odwołania do Urzędu Gminy 6 czerwca 2023 r.

³⁰ Przekazanie odwołania przez GOPS 15 czerwca 2023 r. tj. 2 dni po terminie wynikającym z art. 133 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

³¹ Decyzja z 14 lipca 2023 r., pismo znak: xxxxxxxxxxxx.

³² Pisma dotyczące powyższego załączono do akta kontroli.

³³ Który stanowi, że *specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty*

Powyższe znajduje potwierdzenie w pismach Kierownika GOPS³⁴, w których to *stwierdza pozytywną ocenę dokumentów wskazujących na posiadanie kwalifikacji do udzielania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (...).*

[Akta kontroli: str.: 228-231]

3. Organizacja specjalistycznych usług opiekuńczych:

GOPS w celu realizacji zadania w 2023 r. nie przeprowadzał postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 2 ust 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych³⁵.

Kierownik GOPS w informacji z 2 października 2024 r.³⁶ wskazał, że *nabór wykonawców specjalistycznych usług opiekuńczych odbył się poprzez zamieszczanie ogłoszenia o naborze na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach. Realizatorzy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wylaniani byli na podstawie złożonych ofert współpracy, według kryteriów spełniania wymogów kwalifikacyjnych, ceny za godzinę usługi, dostępności, zakresu czasowego realizacji usług. W nawiązaniu do powyższego wpłynęły tylko 3 oferty współpracy na każdy typ usługi (fizjoterapia, logopedia, integracja sensoryczno-motoryczna SI) (...).*

W związku z powyższym na realizację zadania w 2023 r. zostały zawarte umowy zlecenie jn.:

- ✓ nr 1/2023 z 6 stycznia 2023 r., nr 3/2023 z 3 lipca 2023 r., przedmiotem których było **świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby dorosłej**, zgodnie z załącznikiem „Program wspomagający rozwój osoby pełnoletniej z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawnością ruchową sprężoną”,
- ✓ nr 2/2023 z 16 maja 2023 r., nr 4/2023 z 8 września 2023 r., nr 5/2023 z 8 września 2023 r., **przedmiotem których było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dziecka.**

w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi. (...) osoby świadczące specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi muszą posiadać co naj-mniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi (...).

³⁴ Pisma z dnia: 6 stycznia 2023 r., 16 maja 2023 r., 8 września 2023 r.

³⁵ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U z 2024 r. poz. 1320 ze zm.) – dalej ustawa Prawo zamówień publicznych.

³⁶ Pn.: *Procedura postępowania w sprawie przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gzach.*

W powyższych umowach wskazano m.in.: typ wsparcia dla osoby objętej specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, okres realizacji usług oraz wysokość wynagrodzenia za jedną przepracowaną efektywnie godzinę (60 min.) płatne w terminie 14 dni po przedłożeniu rachunku (karty pracy). Zawarto również zapis *o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę* osób realizujących specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyjątkiem umów o nr: 2/2023 z 16 maja 2023 r. i 5/2023 z 8 września 2023 r. Kierownik GOPS w wyjaśnieniach z 2 października 2024 r. wskazał zatrudnienie wymienionych w powyższych umowach realizatorów usług.

[Akta kontroli: str.: 232-254]

V. W zakresie finansowania zadania:

Gmina na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych w 2023 roku otrzymała w rozdziale 85228 klasyfikacji budżetowej § 2010 klasyfikacji budżetowej dotację w kwocie **18 260,00 zł**³⁷. Gmina otrzymane środki dotacji przekazała na rachunek bankowy GOPS tj. jednostki realizującej zadanie³⁸.

Kontroli poddano zapisy w ewidencji księgowej Gminy i GOPS dotyczące wpływu/przekazania środków, porównano z wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono.

Zarówno w Gminie jak i GOPS dla otrzymanych środków dotacji prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową w sposób przejrzysty, czytelny, pozwalający na weryfikację poszczególnych operacji gospodarczych.

[Akta kontroli: str.: 255-275]

VI. W zakresie wydatków będących podstawą wykorzystania środków dotacji:

GOPS na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w 2023 r. wydatkował w rozdziale 85228 klasyfikacji budżetowej § 4170 klasyfikacji budżetowej środki dotacji w wysokości ogółem **18 150,00 zł**³⁹, w tym na:

³⁷ Środki dotacji wpłynęły na rachunek bieżący Gminy w 12 transzach.

³⁸ Przekazanie środków przez Gminę do GOPS zaewidencjonowano: strona Wn 223-2 *Gminny Ośrodek Pomocy Społ. (Rozliczenie wydatków budżetowych)*, strona Ma konta 133-1-1 *Rachunek podstawowy budżetu*. Natomiast GOPS wpływ środków dotacji z Gminy zaewidencjonował w ewidencji księgowej: strona Wn konta 130-2-1-1 *Rachunki bieżące jednostek budżetowych/wydatki*, strona Ma konta 223-1 *Rozliczenie wydatków budż.*

³⁹ Szczegóły zawierają imienne zestawienia realizatorów usług, sporządzone przez Skarbnika Gminy w trakcie czynności kontrolnych (załączono do akt kontroli).

- wypłatę wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia w kwocie 14 766,50 zł,
- składki zdrowotne od umowy zlecenie w kwocie 1 633,50 zł,
- podatek od umowy zlecenie w kwocie 1 750,00 zł.

Powyższe wynagrodzenie wraz z pochodnymi wypłacone było na podstawie list płac pn.: *usługi opiekuńcze* sporządzonych zgodnie z przedkładanymi rachunkami, w których osoba wystawiająca rachunek wskazywała: miesiąc realizacji usług oraz należną z powyższego tytułu kwotę (brutto). Do rachunków załączano *Kontrolkę przeprowadzonych zajęć specjalistycznych* ze wskazaniem miesiąca oraz imienia i nazwiska osoby, u której realizowano usługi. Ponadto, z powyższego dokumentu wynikały takie dane jak: imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia, data i czas zajęć, ilość godzin oraz podpis opiekuna prawnego (matki) osoby objętej specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

[Akta kontroli: str.: 276-533]

Kontroli poddano 100 % dowodów źródłowych będących podstawą dokonania wydatków poniesionych ze środków dotacji na realizację kontrolowanego zadania i stwierdzono, że:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze:
 - dostosowane były do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia i niepełnosprawności osób objętych usługami, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym,
 - realizowane były w terminach wynikających z decyzji przyznających usługi z wyjątkiem świadczenia usług w zakresie wspierania rozwoju dziecka poprzez rehabilitację (fizjoterapię) w okresie od 3 czerwca do 8 sierpnia 2023 r. którego to okresu nie obejmowała decyzja⁴⁰,
- wysokość wynagrodzenia brutto osób realizujących specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2023 r. wynikała z podpisanych umów zlecenia oraz przedkładanych rachunków. Wypłaty wynagrodzenia przekazywano przelewami na konta bankowe wskazane w *oświadczeniach* realizatorów usług,
- należne od wynagrodzeń składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych odprowadzane były w wysokościach wynikających z list płac, z zachowaniem terminów określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych⁴¹ oraz w art. 38 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób

⁴⁰ Szczegółowo opisano w punkcie pn.: Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych.

⁴¹ Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 497 ze zm.) – dalej ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych,.

fizycznych⁴²,

- ewidencja księgowa wydatków prowadzona była w sposób czytelny, przejrzysty, umożliwiający identyfikację dokonanych zapisów,
- wydatki zatwierdzane były do wypłaty przez Kierownika jednostki (GOPS) po dokonaniu kontroli pod względem formalnym i rachunkowym przez pracownika *Referatu Planowania Budżetu i Finansów Urzędu Gminy* oraz kontroli wstępnej przez Skarbnika Gminy zgodnie z art. 54 ust 3 ustawy o finansach publicznych,
- klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

Poddane kontroli dowody źródłowe spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości⁴³, zawierały elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz były wolne od błędów rachunkowych. Środki finansowe z dotacji wykorzystane zostały zgodnie z celem, na jaki zostały przyznane.

Nie stwierdzono opóźnień w realizacji zobowiązań wynikających z zawartych umów zlecenia. Stwierdzono natomiast, że GOPS dokonał wypłaty wynagrodzenia za usługi zrealizowane w okresie od 3 czerwca do 8 sierpnia 2023 r. nie mając umocowania w decyzji przyznającej usługi w **zakresie wspierania rozwoju dziecka poprzez rehabilitację (fizjoterapię)** na kwotę ogółem 1 440,00 zł brutto na podstawie:

- rachunku nr 1 z 7 lipca 2023 r. na kwotę 640,00 zł brutto z realizacją usług w czerwcu 2023 r. w ilości 8 godzin⁴⁴,
- korekty rachunku nr 2⁴⁵ z 10 listopada 2023 r.⁴⁶ na kwotę 640,00 zł brutto z realizacją usług w lipcu 2023 r. w ilości 8 godzin⁴⁷,
- korekty rachunku nr 3⁴⁸ z 10 listopada 2023 r.⁴⁹ na kwotę 640,00 zł brutto z realizacją usług w sierpniu 2023 r. w ilości 2 godzin⁵⁰.

⁴² Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r., (Dz. U. z 2024 r., poz. 226 ze zm.) – dalej ustawa o podatku dochodowym.

⁴³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.) – dalej ustawa o rachunkowości.

⁴⁴ Kwota wynagrodzenia za 1 godzinę wyniosła 80,00 zł brutto (8x80,00=640,00 zł).

⁴⁵ Korekta do rachunku nr 2 z 11 września 2023 r. na kwotę 800,00 zł brutto z realizacją usług w lipcu 2023 r. Wpływ do urzędu gminy 14 listopada 2023 r.

⁴⁶ Kwota wynagrodzenia za 1 godzinę wyniosła 80,00 zł brutto (8x80,00=640,00 zł).

⁴⁷ Korekta do rachunku nr 3 z 11 września 2023 r. na kwotę 800,00 zł brutto z realizacją usług w sierpniu 2023 r.

⁴⁸ Wpływ do Urzędu Gminy 14 listopada 2023 r..

⁴⁹ W dniach: 5 (1 godzina) i 8 sierpnia 2023 r. (1 godzina) z wynagrodzeniem za 1 godzinę usługi w kwocie 80,00 zł brutto (2x80,00=160,00 zł).

Szczegółowe wyjaśnienie dotyczące działań korygujących złożył Skarbnik Gminy⁵¹.

Ponadto porównano zgodność danych w zakresie dni i liczby godzin specjalistycznych usług opiekuńczych zrealizowanych w 2023 r., wykazanych w harmonogramach dotyczących tematyki zajęć oraz kontrolkach i stwierdzono rozbieżności w przypadku realizacji usług u osoby dorosłej polegające na mylnym wskazaniu daty realizacji usługi w dniach:

- 20, 27 stycznia 2023 r. i 21 lutego 2023 r. – wykazane w harmonogramach,
- 21, 25 stycznia 2023 r. i 28 lutego 2023 r. – wykazane w kontrolkach.

Powyższe nie miało wpływu na ilość zrealizowanych godzin.

W związku z ww. rozbieżnościami Kierownik GOPS złożył wyjaśnienie⁵², w którym wskazał, że (...) *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach nie dokonał należytej staranności w sprawdzeniu i zweryfikowaniu obydwu dokumentów, zasugerował się, że została wykonana odpowiednia ilość godzin usług specjalistycznych w danym miesiącu. Według informacji telefonicznej uzyskanej od realizatora usług - Pani (...) - różnica w datach wynika z błędu pisarskiego osoby prowadzącej usługi.*

W wyniku analizy liczby godzin: przyznanych decyzjami a faktycznie zrealizowanych stwierdzono, iż w listopadzie 2023 r. w związku z *niedyspozycją zdrowotną dziecka*⁵³ niezrealizowana została jedna godzina usług opiekuńczych typ wsparcia: logopedia (neurologopedia).

[Akta kontroli: str.: 344-430, 436-437]

VII. W zakresie sprawozdawczości:

Kontroli poddano prawidłowość i rzetelność danych liczbowych w zakresie przyznanych i wydatkowych środków dotacji ujętych w ewidencji księgowej z danymi wykazanymi w sprawozdaniach jn.:

- Rb – 50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2023 r. (dalej Rb-50 o dotacjach/wydatkach), w części dotyczącej rozdziału 85228 klasyfikacji budżetowej sporządzonego przez Gminę Gzy (Rb-50 o dotacjach/wydatkach) oraz GOPS w Gzach (Rb-50 o wydatkach),

⁵¹ Wyjaśnienie z 10 października 2024 r.

⁵² Z 2 października 2024 r.

⁵³ Wyjaśnienie Kierownika GOPS z 2 października 2024 r.

w których wykazano wykonanie dotacji na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. w wysokości 18 150,00 zł (ww. sprawozdania zostały przekazane przez Gminę 30 stycznia 2024 r., tj. z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵⁴),

- SUO – sprawozdanie za 2023 r. (realizowane w ramach zadań zleconych – R 85228)⁵⁵,
- z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach w tym z realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi⁵⁶

i stwierdzono, że wielkości liczbowe ujęte w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z dowodów źródłowych oraz ewidencji księgowej (w zakresie przyznanych i wydatkowanych środków).

Gmina niewykorzystane środki dotacji w kwocie 110,00 zł zwróciła do MUW w dniu 28 grudnia 2023 r. (wb 243/2023).

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych Gmina oraz GOPS nie gromadzili środków dotacji na lokacie bankowej. Powyższe potwierdzili w oświadczeniach z 1 października 2024 r.: Wójt Gminy Gzy oraz Kierownik GOPS.

[Akta kontroli: str.: 431-435]

W wyniku kontroli stwierdzono:

- ✓ **nieprawidłowość** polegającą na wypłacie wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenie w wysokości ogółem 1 440,00 zł⁵⁷ za realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w okresie od 3 czerwca do 8 sierpnia 2023 r., który to okres nie był objęty decyzją.

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 454 ze zm.) – załącznik nr 41 *Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego*.

⁵⁵ Z terminem przekazania do MUW do 16 lutego 2024 r., przekazano 20 lutego 2024 r. tj. 4 dni po wymaganym terminie. Korektę powyższego sprawozdania przekazano 23 lutego 2024 r.

Ponadto GOPS przesłał do MUW sprawozdanie SUO I półrocze 2023 r. sporządzone wg. stanu na dzień 31 sierpnia 2023 r. jeden dzień po terminie wymaganym przez MUW (terminem, w którym należało przekazać powyższe sprawozdanie był 2 października 2023 r., przesłano 3 października 2023 r.).

⁵⁶ Sprawozdania zostały sporządzone i przekazane przez GOPS do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w Warszawie za pomocą aplikacji CAS w wymaganych terminach tj.:

- sprawozdanie półroczne za I-VI 2023 r. – 20 lipca 2023 r. (wymagany termin to 23 lipca 2023 r.),
- sprawozdanie roczne za I-XII 2023 r. – 9 lutego 2024 r. (wymagany termin to 9 lutego 2024 r.).

⁵⁷ Z tego za: czerwiec 2023 r. – 640,00 zł, lipiec 2023 r. – 640,00 zł oraz 5 i 8 sierpnia 2023 r. – 160,00 zł.

Zatem środki w kwocie 1 440,00 zł stanowią dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zgodnie z art. 169 ustawy o finansach publicznych.

✓ **uchybień** polegające na:

- złożeniu po terminie wymaganym przez MUW poniższych dokumentów:
 - sprawozdania SUO – zapotrzebowanie na środki za I kwartał 2023 r. – trzy dni po terminie,
 - zapotrzebowania na środki do końca 2023 r. – jeden dzień po terminie,
 - sprawozdania SUO I półrocze 2023 r. – jeden dzień po terminie,
 - sprawozdania SUO za 2023 r. z realizacji zadań zleconych - R 85228 – cztery dni po terminie,
- przekazaniu odwołania od decyzji o nr xxxxxxxxxxxx z 18 maja 2023 r. do SKO 2 dni po ustawowym terminie, czym naruszono zapisy art. 133 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, który stanowi, że *Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, obowiązany jest przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie (...).*

Podsumowując wyniki kontroli informuję Pana Wójta, że wykorzystanie środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. zostało ocenione **pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości i uchybień.**

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuje Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości i uchybień, a mianowicie do:

- składania dokumentów dotyczących zapotrzebowania na środki oraz sprawozdań SUO w terminach wymaganych przez MUW,
- przestrzegania zapisów art. 133 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Ponadto, wskazuję na konieczność zwrotu środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. w kwocie 1 440,00 zł, stanowiących dotację pobraną w nadmiernej wysokości, w terminie 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego wraz z odsetkami liczonymi w wysokości określonej jak dla zaległości

podatkowych, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2⁵⁸ ustawy o finansach publicznych, na rachunek MUW prowadzony w Narodowym Banku Polskim o numerze 36 1010 1010 0100 6722 3100 0000⁵⁹.

Wskazuję także na konieczność dołożenia należytej staranności przy weryfikacji danych, zawartych w dokumentach sporządzanych przez realizatorów specjalistycznych usług opiekuńczych.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej **od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze**. Na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana Wójta do przekazania w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

⁵⁸ Za moment stwierdzenia przyjmuje się dzień otrzymania niniejszego dokumentu.

⁵⁹ Z określeniem w treści przelewu: tytułu lub tytułów przekazywanej kwoty wraz z jej uszczegółowieniem.